

Fullmäktige 24.08.2026 § 118

§ 118

Motion om att införa ett obligatoriskt medlemskort för Esbo stads ungdomslokaler

Beredning och upplysningar:
Sorvastu Petu
Taipale Nina
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Habiba Alis m.fl. motion 8.12.2025 om att införa ett obligatoriskt medlemskort för Esbo stads ungdomslokaler samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Värmälä lämnade understödd av Habiba Ali följande förslag till hemställan:

Fullmäktige hemställer att ibruktagandet av ett medlemskort för ungdomslokaler bedöms ytterligare och pilottestas till exempel bland unga i en viss ålder. Målet ska vara ett tätare samarbete mellan stadens tjänster och barnen samt deras familjer för att främja barnens välbefinnande.

Kajava lämnade understödd av Grönroos följande förslag till hemställan:

Fullmäktige hemställer att man också borde överväga införandet av ett medlemskort i papper för att sänka tröskeln för att skaffa ett kort, och då förutsätts det inte heller att de unga alltid bär med sig sina mobiltelefoner, om de till exempel lider av mobilberoende.

Efter avslutad diskussion sammanfattade ordföranden de förslag som hade lämnats under diskussionen och konstaterade att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Därefter behandlades förslagen till hemställningar.

Ordföranden frågade om Värmäläs förslag till hemställan kan godkännas enhälligt. Eftersom förslaget rönt motstånd, konstaterade ordföranden att mötet måste rösta.

Ordföranden föreslog att de som understöder Värmäläs förslag till hemställan röstar "ja" och de som motsätter sig förslaget röstar "nej". Fullmäktige godkände ordförandens förslag.

Fullmäktige förkastade Värmäläs förslag till hemställan med 17 röster mot 55 och 3 blanka. Röstningslistan bifogas till protokollet.

Ordföranden frågade om Kajavas förslag till hemställan kan godkännas enhälligt. Eftersom förslaget rönt motstånd, konstaterade ordföranden att mötet måste rösta.

Ordföranden föreslog att de som understöder Kajavas förslag till hemställan röstar "ja" och de som motsätter sig förslaget röstar "nej". Fullmäktige godkände ordförandens förslag.

Fullmäktige förkastade Kajavas förslag till hemställan med 5 röster mot 63 och 7 blanka. Röstningslistan bifogas till protokollet.

Beslut

Fullmäktige:

Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Motionen

Johanna Värmälä, Habiba Ali och 24 andra ledamöter föreslår i en motion 8.12.2025 att Esbo stad inför ett obligatoriskt medlemskort för ungdomslokalerna. Enligt motionen fungerar det nuvarande frivilliga medlemskortet inte, eftersom ungdomsarbetarna inte har heltäckande kontaktuppgifter till alla unga och deras vårdnadshavare. Ledamöterna anser att ett obligatoriskt medlemskort är ett viktigt verktyg som inte begränsar användningen av tjänsterna och att kortet gör det möjligt för staden att på ett effektivare sätt främja barns och ungas välbefinnande och förbättra personalens säkerhet i arbetet.

Utgångspunkter för verksamheten inom Esbo stads ungdomstjänster

I Esbo stads ungdomstjänsters verksamhet genomförs Berättelsen om Esbo för åren 2025–2029, där Esbo förklarar sig vara barnens och ungdomarnas huvudstad. Enligt Berättelsen om Esbo upplever varje barn och ung person att hen hör till en grupp och blir behandlad med respekt. Alla ungdomar har en hobby som de tycker om. Ojämlighet och segregation minskas i barnens och ungdomarnas vardag. I Esbo stöder och främjar staden invånarnas delaktighet och erbjuder gemensamma lokaler och forum för möten. Staden ser till att lokalerna är tillgängliga.

Ungdomsarbetet styrs förutom av Berättelsen om Esbo också av ungdomslagen 1285/2016, som betonar vikten av att stödja de ungas uppväxt, självständighet och delaktighet. Lagen har som mål att stärka likabehandling, jämlikhet, delaktighet och möjligheter att påverka samt hobbymöjligheter och välbefinnande bland 0–28-åringar. Enligt lagen betonas det inom det kommunala ungdomsarbetet att unga lätt kan delta i kommunens verksamhet. Det riksomfattande programmet för ungdomsarbete och ungdomspolitik RUNGPO (2024–2027) kompletterar helheten genom att definiera statsförvaltningens centrala ungdomspolitiska mål, av vilka ett är att varje ung person har möjlighet till en intressant hobby med låg tröskel och att tillgången till verksamhet med låg tröskel ökas.

Nuläget för verksamheten i Esbo stads ungdomslokaler

I Esbo genomförs mångsidig verksamhet med låg tröskel för unga. Verksamheten omfattar såväl fritid och hobbyer som rådgivning och stöd. Esbo stads ungdomstjänster har 20 finska ungdomslokaler och Svenska bildningstjänster har en svensk ungdomslokal. I ungdomslokalerna arbetar sammanlagt cirka 80 ungdomsledare. Utgångspunkten för ungdomslokalernas verksamhet är att erbjuda ungdomarna en trygg och rusmedelsfri plats där de kan tillbringa sin tid med låg tröskel och möta andra ungdomar och trygga vuxna. Verksamheten är ungdomsorienterad, avgiftsfri och rusmedelsfri.

Ungdomsledarna är trygga vuxna som bygger upp en gemenskap, stöder de ungas uppväxt och tillsammans med de unga och partner skapar en trygg plats där de unga kan få upplevelser, lära sig samt tillbringa sin fritid som sig själva. Kärnan i verksamheten är möten med de unga.

Den nuvarande praxisen för medlemskort

Den nuvarande praxisen för medlemskort för ungdomslokaler har utvecklats så att man år 2022 övergick från ett papperskort till en mobilversion. Ungdomstjänsternas medlemskort var obligatoriskt fram till 24.3.2023. Kravet slopades, eftersom ungdomarna trots aktiv uppmuntran inte tog medlemskortet i bruk i större utsträckning. På detta sätt ville man säkerställa en låg tröskel för tjänsterna och lika möjligheter för alla att delta. Att skaffa ett medlemskort är inte en förutsättning för deltagande i öppen verksamhet i ungdomslokalerna, men ungdomarna uppmuntras till att skaffa kortet och de måste ha kortet om de vill delta i utflykter och verksamhet som pågår över natten. Medlemskortet för ungdomslokaler är ett avgiftsfritt mobilmedlemskort som vårdnadshavaren ansöker om och som förutsätter stark autentisering och användning av smarttelefon av den unga. Det ansöktes om frivilliga medlemskort sammanlagt 580 gånger år 2025.

Granskning av praxis för medlemskort på riksnivå

På riksnivå finns det ingen enhetlig linje i praxis för medlemskort inom det kommunala ungdomsarbetet. Praxis för om kortet är obligatoriskt eller inte varierar. I synnerhet inom ungdomsarbetet i små städer och kommuner är medlemskortet obligatoriskt.

Inom ungdomstjänsterna i de sex största städerna är medlemskortet obligatoriskt i Helsingfors för unga under 15 år och i Vanda för alla som deltar i verksamheten, vilket har upplevts som en delvis fungerande lösning. I Uleåborg, Åbo och Tammerfors används inget medlemskort alls. Medlemskortssystemen stöder kunskapsbaserad ledning genom att producera information om hur verksamheten når invånarna och om dess inriktning. Vissa system möjliggör också att man kan skicka information via textmeddelanden till de unga.

Fördelarna med medlemskortet i ungdomsarbetet

Via medlemskortet får ungdomsledarna vårdnadshavarnas namn och telefonnummer, vilket gör det lättare att ta kontakt i situationer där ungdomarnas välmående eller beteende väcker oro. Dessutom kan insamlingen av vårdnadshavarnas kontaktuppgifter förebygga oönskat beteende. Utan medlemskort har handledarna inte vårdnadshavarnas kontaktuppgifter, om inte de unga själva ger dem. I enlighet med de yrkesetiska principerna inom ungdomsarbetet kontaktas vårdnadshavarna med den ungas samtycke, och den unga deltar redan från början i diskussionen och behandlingen av ärendet genom att själv ge sin vårdnadshavares kontaktuppgifter.

Med tanke på främjandet av den ungas välbefinnande kan fördelarna med medlemskortet i första hand anses vara en intensifierad kontakt med de vårdnadshavare som har förbundit sig till att främja den ungas ärenden. I vissa fall kan ärenden endast delges vårdnadshavaren för kännedom om det inte fås något svar på kontaktbegäran. Staden kan främja barns och ungas välbefinnande, men medlemskortet gör det inte i sig mer effektivt, eftersom dataskyddslagen hindrar anställda inom ungdomsarbetet från att dela de ungas personuppgifter eller personrelaterade frågor sinsemellan. De ungas ärenden kan fortfarande endast förmedlas anonymt till samarbetsparterna.

Säkerheten i ungdomslokalerna

Oron för säkerheten i ungdomslokalerna som lyfts fram i motionen är delvis motiverad. 17.10.2025 lämnade 45 anställda inom Esbo stads ungdomstjänster ett ställningstagande där de efterlyste en helhetsbedömning av säkerheten i ungdomslokalerna och ibruktagande av ett medlemskort som en del av lösningen. År 2025 antecknades 24 farliga och hotfulla situationer i ungdomslokalerna i stadens Hessu2-system. När de anställda vet att de har kontaktuppgifter till vårdnadshavarna och vid behov kan kontakta dem kan detta förbättra den psykologiska dimensionen kring säkerhet.

Säkerheten är en central del av ungdomslokalernas verksamhet och medlemskortet kan vara en stödåtgärd, men det löser inte i sig säkerhetsutmaningarna. Säkerheten i ungdomslokalerna främjas på flera parallella sätt, såsom genom framförhållning och identifiering av risker i vardagen, stärkande av personalens kompetens genom inskolning, utbildning och gemensamma verksamhetsmodeller, utveckling av verksamhetspraxis i ungdomslokalerna, ett övergripande underhåll av arbetsmiljön för att säkerställa en trygg verksamhet samt tillräckliga personalresurser som möjliggör närvaro och hantering av olika situationer.

I en enkät om ungdomslokaler som genomfördes inom ungdomstjänsterna år 2025 uppgav 82,9 procent av dem som svarade (511 personer) att de känner sig trygga i ungdomslokalerna. I en enkät som genomfördes i den svenska ungdomslokalen uppgav alla de 10 personer som svarade att de känner sig trygga. Detta visar att största delen av de unga upplever att verksamheten är trygg, även om det fortfarande finns utvecklingsbehov.

Eventuella konsekvenser som ett obligatoriskt medlemskort har för deltagandet

Ett obligatoriskt medlemskort kan påverka de ungas deltagande i ungdomslokalernas verksamhet och ställa ytterligare krav på deltagandet. Saker som hänför sig till registreringsprocessen, såsom dess officiella karaktär eller praktiska förutsättningar, kan minska de ungas vilja att delta. I synnerhet bland unga eller vårdnadshavare som inte har smarttelefoner, stark autentisering eller förutsättningar att skaffa sådana, kan möjligheterna att delta bli sämre. Detta kan ha konsekvenser för de ungas lika tillgång till hobbyverksamhet och ledda fritidsmiljöer.

Införandet av ett obligatoriskt medlemskort kan ha konsekvenser för de ungas jämlikhet samt för tillgången till ungdomslokaler och verksamhetens attraktivitet. Kravet på ett medlemskort skulle ändra ungdomslokalernas nuvarande öppna verksamhetsmodell med låg tröskel och skulle kunna styra en del unga till andra tjänster eller offentliga lokaler i staden där personalen inom ungdomsarbetet inte är närvarande. Detta skulle kunna inverka på de ungas trygga vuxenkontakter samt på ungdomstjänsternas möjligheter att nå och stödja de unga.

Utlåtanden och bakgrundsmaterial för beredningen

Vid beredningen av svaret begärdes utlåtanden av Esbo ungdomsfullmäktige, Esbo stads bibliotekstjänster och Stationens barn rf. Utlåtandena finns som tilläggsmaterial. Dessutom beaktades personalens ställningstagande om medlemskortet. Som grund för beredningen bedömdes konsekvenserna av olika alternativ på nytt. Vi bekantade oss med arbetsdokumentet som ungdomsforskarna Fransberg, Kivijärvi och Kulmala från Nuorisotutkimusseura utarbetat 24.2.2026 om granskning av gemenskapsdimensionerna kring våld bland unga i tre stadsområden. Nedan finns en sammanfattning av de

delar i arbetsdokumentet som gäller medlemskortspraxis i förhållande till säkerhet.

Dokumentationen och medlemskortssystemen har stärkt informationsunderlaget inom ungdomsarbetet, men kravet på medlemskort kan samtidigt utesluta en del unga från verksamheten. För att förebygga våld och oönskat beteende är det viktigt att se till att praxisen stöder ett så brett och mångsidigt deltagande som möjligt. Med tanke på den förebyggande effekten är det viktigt att praxisen stöder ett brett och mångsidigt deltagande samt möjliggör nya sociala kontakter och kamratrelationer. Sådana möten kan minska oönskat beteende i området. Vid tillämpningen av praxis för medlemskort framhävs behovet av flexibilitet, i synnerhet när den ungas relation med sina vårdnadshavare är bräcklig eller när risken för att den unga inte längre deltar i verksamheten ökar.

Sammandrag

I motionen föreslås det att ett obligatoriskt medlemskort införs i Esbo stads ungdomslokaler. Motionen lyfter fram aspekter som gäller säkerheten i ungdomslokalerna, samarbetet med vårdnadshavarna och ungdomsledarnas arbetsförutsättningar. Ungdomstjänsternas verksamhet styrs av målen i Berättelsen om Esbo 2025–2029, ungdomslagen (1285/2016) och de riksomfattande programmen för ungdomsarbete, där de ungas delaktighet, jämlikhet och verksamhet med låg tröskel betonas. Det nuvarande medlemskortet för ungdomslokalerna är frivilligt och krävs för utflykter och aktiviteter som varar över natten. Vid beredningen av svaret har man bedömt de eventuella konsekvenserna av ett obligatoriskt medlemskort för säkerheten, samarbetet med vårdnadshavarna, deltagandet och tillgängligheten samt begärt utlåtanden av intressentgrupper och Esbo ungdomsfullmäktige.

All verksamhet och praxis inom ungdomstjänsterna planeras, utvecklas och utvärderas tillsammans med de unga och personalen. Övervägandet av ett obligatoriskt medlemskort är en del av planen för Esbo stads ungdomsarbete som redan påbörjats.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 15.6.2026 § 232

Förslag

Föredragande
Stadsdirektör Kai Mykkänen

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Johanna Värmäläs och Habiba Alis m.fl. motion 8.12.2025 om att införa obligatoriskt medlemskort för Esbo stads ungdomslokaler samt konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Föredragandens korrigeringar vid sammanträdet har beaktats i protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Kultur- och ungdomsnämnden 26.5.2026 § 30

Förslag

Föredragande
Kulturdirektör Tommila Susanna

Kultur- och ungdomsnämnden ger ett utlåtande enligt redogörelsen om en motion av Johanna Värmälä, Habiba Ali och 24 andra fullmäktigeledamöter 8.12.2025 om ett medlemskort för ungdomslokaler.

Behandling

Saikkonen lämnade understödd av Karsi följande tilläggsförslag:

Till den näst sista meningen i sammandraget fogas ordet vårdnadshavarna så att meningen lyder: "All verksamhet och praxis inom ungdomstjänsterna planeras, utvecklas och utvärderas tillsammans med de unga, vårdnadshavarna och personalen."

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om Saikkonens förslag kunde godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att kultur- och ungdomsnämnden hade godkänt det.

Beslut

Kultur- och ungdomsnämnden:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt med tillägg.

Nämnden Svenska rum 26.3.2026 § 30

Förslag

Föredragande
Direktören för Svenska bildningstjänster Barbro Högström

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen om en motion av Johanna Värmälä, Habiba Ali och 24 andra fullmäktigeledamöter 8.12.2025 om ett medlemskort för ungdomslokalerna.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

1 Äänestyslistat § 118

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite Espoo ottaisi uudelleen käyttöön jäsenkorttikäytännön jossa nuorisotiloilla on käytössä pakolliset jäsenkortit
- Oheismateriaali 2 Aseman Lapset ry, lausunto Espoon nuorisopalveluille
- Oheismateriaali 3 Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen
- Oheismateriaali 4 Espoon kaupunginkirjasto, lausunto Espoon nuorisopalveluille

För kännedom